

YAŞLI VE AİLE İLETİŞİMİ

Sebahat ATEŞ¹
Gizem GÜNEŞ²

I. Giriş

Yaşlılarda İletişimin Önemi

Günümüzün en önemli demografik olgularından biri nüfusun yaşlanmasıdır. Yaşlı nüfusun artışı, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, iş olanakları ve sosyal-kültürel faaliyetler gibi pek çok toplumsal süreci etkilemektedir. Dünyada ve ülkemizde, hastalıkların erken tanı ve tedavisi ile ölüm hızının azalmasını sağlayan bilimsel ve teknolojik gelişmeler, insan ömründe uzamaya ve 60 yaş ve üzeri nüfusta artışa neden olmuştur. 2019 yılında 60 yaş ve üstü insan sayısı bir milyar iken, bu sayının 2030'da 1,4 milyara ve 2050'de 2,1 milyara çıkacağı tahmin edilmektedir. Bu artışın özellikle gelişmekte olan ülkelerde önümüzdeki yıllarda daha da hız kazanacağı bildirilmektedir (1). Şu anda Japonya, Finlandiya ve İtalya en yaşlı nüfusa sahip ülkelerdir. Yunanistan, Kore, Polonya, Portekiz, Slovenya ve İspanya, Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü'nde (OECD) en hızlı yaşlanan ülkeler olarak sınıflandırılırken, OECD dışı en hızlı yaşlanan ülkelerin Brezilya, Çin ve Suudi Arabistan olduğu bildirilmektedir (2).

Türkiye'de ise Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre 65 yaş ve üstü nüfus, 2016 yılında 6 milyon 651 bin 503 kişi iken son beş yılda %24,0 artarak 2021 yılında 8 milyon 245 bin 124 kişiye, yaşlı nüfusun toplam nüfus

¹ Doç. Dr., Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, sebahat.ates@uskudar.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-8300-8037

² Arş. Gör., Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, gizem.gunes@uskudar.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-7455-2663

önemlidir. Etkili iletişimin; hasta-çalışan etkileşiminin güçlenmesi, hasta çıktılarının iyileştirilmesi, tıbbi hataların önlenmesi gibi pek çok yararı vardır. Yaşlı bireylerle kurulan bu iletişim sürecinde her bireyin biricik olduğu, bu nedenle iletişim kurarken bireyin farklılıkları doğrultusunda bireye uygun yaklaşımların tercih etmesi gerektiği unutulmamalıdır. Yaşlı bireyler ile iletişim içinde olan kişilerin etkili iletişim uygulamaları konusunda eğitim almış olması, tedavi ve bakım sürecini olumlu şekilde etkileyeceği göz ardı edilmemelidir.

KAYNAKÇA

1. World Health Organization. Ageing and health. Geneva: World Health Organization; 2022. (19/06/2023 tarihinde <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/ageing-and-health> adresinden ulaşılmıştır).
2. Rudnicka E, Napierała P, Podfigurna A, et al. The World Health Organization (WHO) approach to healthy ageing. *Maturitas*; 2020; 139: 6–11. doi:10.1016/j.maturitas.2020.05.018
3. Türkiye İstatistik Kurumu. İstatistiklerle yaşlılar. Ankara; Türkiye İstatistik Kurumu; 2021. (19/06/2023 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=İstatistiklerle-Yaslılar-2021-45636> adresinden ulaşılmıştır).
4. Am Zehnhoff-Dinnesen A, Angerstein W, Deuster D. Communication disorders in the elderly. *Audiological Medicine*; 2010;8(4): 184–190. doi:10.3109/1651386X.2010.522859
5. Kemper S, Lacial JC. Addressing the communication needs of an aging society. In: Pew RW, Van Hemel SB (eds.) *Technology for adaptive aging*. US: National Academies Press; 2004. (26/06/2023 tarihinde <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK97337/> adresinden ulaşılmıştır).
6. Lubinski R. *Dementia and communication*. San Diego (CA): Singular Publishing Group; 1995. (27/06/2023 tarihinde https://scholar.google.com/scholar_lookup?title=Dementia+and+communication&publication_year=1995& adresinden ulaşılmıştır).
7. Eğinli AT, Yaşlı (kişiler) ile etkili iletişim. *Ege Tıp Dergisi*; 2016;55: 31–37. doi:10.19161/etd.344200
8. Göncü Serhatlıoğlu S, Artan T. Effective communication with the elderly. *Atlas Journal*; 2018;4(12): 938–943. doi:10.31568/atlas.165
9. Cingi CC, Bayar Muluk N, Yılmaz O. Communication disorders in elderly people. *Turkish Journal of Geriatrics*; 2015;18(2): 162–166.
10. Kurt G, Beyaztaş FY, Erkol Z. Yaşlıların sorunları ve yaşam memnuniyeti. *Adli Tıp Dergisi*; 2010;24(2): 32–39.
11. National Institute on Aging. Talking with your older patients. US: National Institute on Aging; 2023. (19/06/2023 tarihinde <https://www.nia.nih.gov/health/talking-your-older-patients> adresinden ulaşılmıştır).
12. Hingle ST, Robinson SB. Enhancing communication with older patients in the outpatient setting. *Seminars in Medical Practice*; 2009;12: 1–7.
13. Harwood J, Leibowitz K, Lin MC, et al. Communicating with older adults: An evidence-based review of what really works. US: The Gerontological Society of America; 2012. (19/06/2023 tarihinde <https://gerontology.ku.edu/sites/gerontology.drupal>).

- ku.edu/files/docs/GSACommunicating%20with%20Older%20Adults%20low%20Final.pdf adresinden ulaşılmıştır).
14. Williams KN. Evidence-based strategies for communicating with older Adults in long-term Care. *Journal of Clinical Outcomes Management*; 2013;20(11): 507–512. (26/06/2023 tarihinde <https://iro.uiowa.edu/esploro/outputs/journalArticle/Evidence-based-Strategies-for-Communicating-with-Older/9983557511602771> adresinden ulaşılmıştır).
 15. Gleeson M, Timmins F. Touch: a fundamental aspect of communication with older people experiencing dementia. *Nursing Older People*; 2004;16(2): 18–21. doi: 10.7748/nop2004.04.16.2.18.c2302
 16. Touhy TA. Communicating with older adults. In: Touhy TA, Jett, KF (eds.) *Ebersole & Hess' Toward Healthy Aging: Human Needs & Nursing Response*. 10th ed. Canada: Elsevier; 2020. (26/06/2023 tarihinde <https://nursekey.com/communicating-with-older-adults-3/> adresinden ulaşılmıştır).
 17. Çakmak Karapınar D. Yaşlı bireylerle iletişim: Bibliyometrik haritalama ve içerik analizi. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*; 2021;14(1): 27–39. doi: 10.46414/yasad.931423
 18. Centers for Disease Control and Prevention. Caregiving for family and friends — A public health issue. US: Centers for Disease Control and Prevention. (27/06/2023 tarihinde <https://www.cdc.gov/aging/agingdata/docs/caregiver-brief-508.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
 19. Family Resource. In home care for elderly requires specialized communication. Washington: Family Resource Home Care; 2022. (27/06/2023 tarihinde <https://www.familyresourcehomecare.com/in-home-care-for-elderly/> adresinden ulaşılmıştır).
 20. Care 24-7. The importance of communication in home care: Tips for caregivers. Shipley: Care 24-7. (27/06/2023 tarihinde <https://www.care247.ltd.uk/the-importance-of-communication-in-home-care-tips-for-caregivers/> adresinden ulaşılmıştır).
 21. Digby R, Bloomer MJ. Families and caregivers of older people: expectations, communication and care decisions. *Collegian*; 2014;21(4): 345–351. doi: 10.1016/j.collegn.2013.08.006
 22. Damasceno MMC, Zanetti ML, de Carvalho EC, de Souza Teixeira CR, de Araújo MFM, Alencar AMPG. Therapeutic communication between health workers and patients concerning diabetes mellitus care. *Revista Latino-Americana Enfermagem*; 2012;20(4): 685–692. doi: 10.1590/s0104-11692012000400008.
 23. Elderly Health Service. Skillful communication with elderly Persons. Hong Kong: Department of Health; 2018. (24/06/2023 tarihinde https://www.elderly.gov.hk/english/carers_corner/communication_skills/comm_skilful.html adresinden ulaşılmıştır).